

מטעמי תורת חיים

הפטר פרשת קרח – גלגולי נשמות חנה ושמואל הנביא

שמואל הנביא היה נודד במשך כל ימיו מעיר לעיר כדי לשפוט את ישראל כפי שנאמר "וַיֵּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל הָעָם לֵכוּ וְנִלְכֶה הַגִּלְגָל וְנִחַדֵּשׁ שָׁם הַמִּלּוּכָה: וְנִלְכוּ כָל הָעָם הַגִּלְגָל וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת שְׁאוּל לִפְנֵי יְהוָה בְּגִלְגָל וַיִּזְבְּחוּ שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַח שָׁם שְׁאוּל וְכָל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד מָאֹד: וַיֵּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שְׁמַעֲתִי בְקִלְכֶם לְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם לִי וְאִמְלִיץ עֲלֵיכֶם מָלֵךְ: וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְּהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וְאֲנִי זִקְנָתִי וְשִׁבְתִּי וּבְנֵי הַנֶּם אֲתָקֶם וְאֲנִי הִתְהַלֵּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְעָרִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה" (שמואל א' יא, יד-טו שמואל א' יב, א-ב) (מסודות דוד' שמואל א' יב, ב).

ויש להבין, מדוע שמואל הנביא שינה מדרכם של שאר הנביאים, והיה כל ימיו נודד מעיר לעיר על מנת לשפוט את ישראל?

הנחש הקדמוני החטיא את חוה והטיל בה זוהמא שממנה יצא קין

בעץ הדעת היו ענבים, וה' יתברך ציוה את אדם הראשון לא לאכול ממנו (אסתר רבתי ה, א ד"ה אמר רבי אחא) כפי שנאמר "וַיֵּצֵא יְהוָה אֱלֹקִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל עֵץ הָעֵץ אָכַל תֹּאכַל: וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בראשית ב, טו-יז). אך הנחש הקדמוני (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש) אשר היה מלוכב בתוכו מלאך הס"מ (מפרי דרבי אליעזר פרק שלוש עשרה ד"ה הקטנה) נתן לחוה עצה לאכול מעץ הדעת, ובעקבות כך (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש) היא סחטה את הענבים ונתנה לאדם הראשון לשותות (בראשית רבתי יט, ה), וזה לאחר שגם היא שתתה כפי שנאמר "וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תִתְּנָהּ הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמָד הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּה וַיֹּאכְלוּ" (בראשית ג, ו) (במסות ר' יוחנן שפירא דף י' ע"א ד"ה כלל העולה). ונרמז קלקולם של אדם וחוה בפסוק "כִּי מִגֶּן עֵדֶם גִּפְּנָם וּמִשְׁדָּמֹת עֲמָרָה עֲנִבָמוּ וְעִנְבֵי רוֹשׁ אֲשַׁבְּלוּ מֵרֶרֶת לָמוֹ" (דברים לב, לב), כלומר שאותם "אֲשַׁבְּלוּ" ענבים של אדם וחוה הם אלו שהביאו אחר כך "מֵרֶרֶת" לעולם (ראה אסתר רבתי ה, א ד"ה אמר רבי אחא) (במסות ר' יוחנן שפירא דף י' ע"א ד"ה ונלע"ד נתן, 'מקדש מלך' לר' שלום בוזגלו וזהו פרשת שמעי דף מ ע"א ד"ה וחוה חפצה).

כשהנחש הקדמוני נתן לחוה עצה לאכול מעץ הדעת (רש"י על גמ' שבת דף קמו ע"א שם ד"ה כשבא נחש על חוה), הוא פיתה אותה (שפתי כהן על התורה) פרשת חיי שרה ד"ה יו"קח העבד עשרה גמלים מפרי דרבי אליעזר) וקלקל עמה (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, 'רקאנטי' על התורה פרשת בראשית ד"ה מדרש רות 'בהחיה זימנא' בשם הוהר, הרמ"ד וואלי בראשית פרק ג על הפסוק 'ותקח פריו ותאכל'. ראה וזהו פרשת חיי שרה דף קכב ע"ב ד"ה תא חוה) כפי שאמרה חוה "הִנֵּחַשׁ הַשִּׁיאֲנִי וְאָכַל" (בראשית ג, יג) (גמ' שבת דף קמו ע"א וראה ברש"י שם ד"ה כשבא נחש על חוה), כאשר "הַשִּׁיאֲנִי" הוא לשון נישואין (רש"י גמ' סוטה דף ט ע"א ד"ה הנחש הקדמוני). על ידי כן הנחש הטיל בה 'זוהמא' (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, 'ספר הליקוטים' להארי"ל פרשת שמות ע"פ 'וירא מלאך ה' ד"ה יוצרין רקאנטי, הרמ"ד וואלי בראשית פרק ג על הפסוק 'ותקח פריו ותאכל', 'זרע ברך' לר' ברכיה ברך פרשת בראשית ד"ה אמנם כדי, 'שליה הקדושה' בחלק תורה שבכתב פרשת בחוקותי ד"ה וזנה חוה חטאה), ועשרים וארבע מיני טומאה (קהילות יעקב' ערך כ"ד ד"ה כ"ד מיני מסאבא).

הזוהמא שנתן הנחש בחוה היתה מכשכשת במעיה (אור החמה' על זוהר פרשת פקודי דף רלא ע"א ד"ה 'ואולי תולדין' מהרמ"ק, הרמ"ד וואלי תלמיד חבר להרמח"ל פרשת בראשית סוף פרק א), וביקשה לבוש חומרי וגופני כדי לצאת לאויר העולם, אך לא היה לה (הרמ"ד וואלי פרשת בראשית סוף פרק א). עד שאדם הראשון היה עם חוה אשתו (הרמ"ד וואלי פרשת בראשית סוף פרק א) והתעוררה רוח הזוהמא של הנחש בזרעו של אדם הראשון (מסעולת ספירים' לר' שלמה אלנאי יום תשעה עשר אב כח מוזהר חדש) והתלבשה בו (יכתם פי' לר' שמעון לבאי על זוהר בראשית דף לו ע"ב ד"ה ולבתר אולידו ברא), ונעשה לה גוף (מסעולת ספירים' יום תשעה עשר אב כח מוזהר חדש, 'אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף ע' עב ד"ה 'כולא בשבע' מהרמ"ק) בצורת וולד ובחילוק איברים (הרמ"ד וואלי פרשת בראשית תחילת פרק ד ד"ה והאדם ידע את חוה), ומשם יצא קין הבכור שקיבל את 'זוהמת הנחש' (אור החמה' על זוהר פרשת פקודי דף רלא ע"א ד"ה 'ואולי תולדין' מהרמ"ק) ושממנה היה עיקר עצמותו (הרמ"ד וואלי פרשת בראשית תחילת פרק ד ד"ה והאדם ידע את חוה), והיא התפשטה אחר כך גם בשאר זרעו (שליה הקדושה' תורה שבכתב פרשת וישב-מקץ ד"ה הענין כשהביא).

קין בא מהזוהמא של 'הנחש' (זהו פרשת בראשית דף כח ע"ב ד"ה ועליהו אתמר) שהוא גם מלאך המוות (זהו פרשת בראשית דף נד ע"א ד"ה רבי אלעזר אמר). לכן קין הרג את אחיו (זהו פרשת בראשית דף נד ע"א ד"ה רבי אלעזר אמר, זהו פרשת בראשית דף כח ע"ב ד"ה ועליהו אתמר) "כִּי מִשְׁרָשׁ נָחַשׁ יֵצֵא צָפַע" (משעני יד, כט) (יתקוני זוהר' יתקון סט דף קח ע"א ד"ה וקין איהו), ועשה בזה את המיתה הראשונה בעולם (זהו פרשת פקודי דף רלא ע"א ע"ב ד"ה ולבתר דחב וד"ה אשכחנא בספרין). וכשם שדרכו של הנחש הגשמי לארוב בדרך ולהרוג בני אדם, כך גם 'הנחש' שבתוך קין גרם לו ללכת בדרכו. לכן כאשר קין הרג את הבל הוא נשך אותו כמה נשיכות כמו נחש עד אשר יצאה נשמתו של הבל והרגו, כי כל דבר חוזר אל שורשו הראשון (זהו פרשת פקודי דף רלא ע"א ע"ב ד"ה ולבתר דחב וד"ה אשכחנא בספרין) וקין היה משורש הנחש הנושך וממית בפיו (הרמ"ד וואלי בראשית פרק ד על הפסוק 'ויאמר קין אל הבל'). ולולא שקין היה מאותו צד של הנחש, לא היה עושה כן לאחיו (זהו פרשת פקודי דף רלא ע"א ע"ב ד"ה ולבתר דחב וד"ה אשכחנא בספרין) (להרחבה בענין הריגת הבל ראה אחד ממאמריו לפרשת וארא – נלגולו של פרה' הרשע).

אדם הראשון גורש מגן עדן בעקבות חטאו, ופרש מחוה אשתו למשך מאה ושלושים שנה (זהו פרשת פקודי דף רלא ע"ב ד"ה וכל מלין, זהו פרשת בראשית דף נד ע"ב – נה ע"א ד"ה ואמר רבי יצחק וד"ה בתר מאה) כשבאותן השנים יצאו ממנו טיפות קרי לאונסו (גמ' עירובין דף יח ע"ב. ראה זוהר פרשת אחרי מות דף ע' ע"ב ד"ה ויתרין רוחין וכן זוהר פרשת וישלח דף קסט ע"ב ד"ה ואף על גב), ואותן הטיפות הפכו לרוחות ושרים (זהו פרשת בראשית דף נה ע"א, גמ' עירובין דף יח ע"ב) הנקראים 'נגעי בני אדם' (זהו פרשת פקודי דף רלא ע"ב ד"ה וכל מלין, זהו פרשת בראשית דף נד ע"ב – נה ע"א ד"ה ואמר רבי יצחק. ראה זוהר פרשת בראשית דף יט ע"ב ד"ה אדם מאה). וכאשר היתה חוה בת מאה ושלושים שנה (שער הגלגלים' הקדמה לו ד"ה ודע כי גם שם) היא חזרה והולידה מאדם הראשון את שת, שהתגלגלה בו נשמת הבל שנרצח (יתקוני זוהר' יתקון ע' דף קיט ע"ב ד"ה ושת איהו, 'שער הגלגלים' הקדמה כט ד"ה נניח עתה מלבאר, 'שער הגלגלים' הקדמה לו ד"ה ודע כי גם שם). לכן כאשר הוא נולד נאמר "וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֹתָם שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שֵׁת לִי אֱלֹקִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הַקֶּלַח כִּי הָרָגוּ קַיִן" (בראשית ד, כח), "תַּחַת הַקֶּלַח" ממש, כי התגלגלה בו נשמת הבל (נשמת חיים' לר' מנשה בן ישראל מאמר רביעי פרק שישי ד"ה אמונת הגלגול, 'שמן הטוב וזקן אחר' בחלק 'שמן הטוב' לר' שלמה אוהב פרשת בראשית דף ב ע"א על הפסוק 'והאדם ידע').

חוה במעשיה כיבתה את נרו של אדם הראשון (מדרש תנחומא' פרשת נח אות א) שהיה 'נרו של עולם' (גמ' ירושלמי שבת פרק ב הלכה ו) לכן ניתנה לאשה מצות הדלקת הנר בכל ערב שבת לכפר על אותו 'הנר' שכיבתה. ועוד חוה שפכה את דמו של אדם הראשון (מדרש תנחומא' פרשת נח אות א) שהיה דמו של עולם (גמ' ירושלמי שבת פרק ב הלכה

להשגת ספרי 'מטעמי תורת חיים' המתוקים מדבש 052-718-3300
נקודות הפצה בערים: ירושלים, תל אביב, חולון, אשדוד, פתח תקוה, צפת, בני ברק, ביתר עילית, נתניה, רמלה, ראש העין, קרית גת, באר שבע, אשקלון, מעלה אדומים.
בחנויות ספרים בירושלים: 'ספרי מאה שערים', ספרי 'עין יעקב', 'ספרי הישיבה'
ניתן להשיג בעוד מקומות ובאמצעות שליח עד הבית



[illegible]

בה. "ויהי"ה סגר רחמה" – למען תצטער יותר ויותר בענין נדוטה, ויתרבה התיקון על ידה ויתגדל שכרה. ואלקנה היה משתדל לתקנה על ידי היותו נזוהר בימי נדוטה שלא ליגע בה באצבע קטנה, שחלילה לא יהיה קלקול במקום תיקון (נחלת יעקב: לר' יעקב פרדו דף ע"א סוף ד"ה ולחנה יתן מנה).

חנה ילדה את שמואל הנביא כתיקון לחוה שילדה את קין

חטאה של חוה היה בשתיית היין מהענבים שסחטה ושנתנה לאדם הראשון (ראה 'בראשית רבה' יט, ה), **לכן היא חזרה בגלגול חנה לתקן את החטא** (יהרי בשמים' לר' יצחק בדרשי דף נ"ב טור ב). וכאשר התפללה לפני ה', עלי הכהן חשד אותה "לשפכה" כנגד מה שנכשלה בענבים בגלגול חוה שנאמר "והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה' וה' יעלי שמר את פיה: ויחנה היא מדיברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא שמע ויחשבה עלי לשפכה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך: ויפגן חנה ויתאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויגן ויפגן לא שתיתי ואשפף את נפשי לפני ה' וה' יי"ה" (שמואל א' יב, יב-טו) (סדר הדורות: לר' יחיאל חיפליין האלף השישי ב' אלפים תתע"א ד"ה חנה ופניה לא היו לה). **חנה היתה צריכה להיזהר מן היין, ולכן קיבלה בגלגול זה תוכחה על כך "עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך!"** אך עלי הכהן דיבר 'כסומא בארבה' כלומר בלי להבין, כי לא ידע שחנה היא גלגול חוה ובאה עתה כדי לתקן השכרות ובוודאי לא השתכרה. ואילו היה יודע לא היה חושדה בשכרות (נסימכת חכמים' לר' נפתלי כץ דף סד ע"ב על מסכת ברכות טור א ד"ה ועיי' הסוד).

חנה ענתה לעלי "אשה קשת רוח אנכי" (שמואל א' יב, טו) **מצד גלגולי הקודם בחוה, ולכן מוכח כי "יגן ויפגן לא שתיתי"** (שמואל א' יב, טו) **לפי שמוטל עלי לתקן חטא זה.** ומכך שלא הבחנת בזה, נראה כי אין 'רוח הקודש' שורה עליך (ראה רש"י שמואל א' א, טו) (נסימכת חכמים' לר' נפתלי כץ דף סד ע"ב על מסכת ברכות טור א ד"ה ועיי' הסוד). **עלי הכהן בישר את חנה כי תפילתה לזכות לבן התקבלה שנאמר "ויען עלי ויאמר לך לשלום ואלקי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו" (שמואל א' א, יז) (רש"י שמואל א' א, יז).** **ובאותה השעה הופיעה לחנה וסתה כסימן לפריונה** (וילקוט מעם לועז' לר' יעקב כולי שמואל א' על הפסוק ויתאמר תמצא שפחתך) **ובעקבות כך זכתה להוליד את שמואל, כפי שנאמר עליה ועל אלקנה בעלה "וינשקמו בבקר וינשתחוו לפני ה' וה' וינשבו ויבאו אל ביתם הרמיה וידע אלקנה את חנה אשתו ויזכרה וה' יי"ה: ויהי לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מנה'ה שאלתי" (שמואל א' א, יט-כ).**

כשם שמושת בנה של חוה הושתת ונבנה כל העולם, כך גם חנה הולידה את שמואל ששיכלל את העולם והחזירו בתשובה (נחלת בנימין' לר' יצחק בנימין וואלף מצוה קלט דף קעד ע"א ד"ה והאי מילתא). **חוה אמרה על לידתו של קין "קניתי איש את ה' וה' נקמה ממני" (בראשית ד, א), וכוונתה ובקשתה שייצא ילד זה לשם ה' יתברך. אך בפועל לא היה כך כי הנחש הטיל בה זוהמא קשה, וזוהמא זו עברה לקין והוא נעשה קשה ותקיף מצד הטומאה** (יתיקוני זוהר' תקונא שתינ וטעשה דף קיג ע"ב ד"ה והא בשעתא דאתיליד קין). **לכן כנגד חנה גלגולה הולידה זרע קודש את שמואל הנביא, וכאשר באה לפני עלי הכהן עם בנה היא הקדישה אותו לה' כל ימיו ויתאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמך בזה להתפלל אל ה' וה' יי"ה: אל הנער הזה התפללתי ויתן וה' יי"ה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו: וגם אנכי השאלתי ליה' וה' כל הימים אשר היה הוא שאול ליה' וינשתחוו שם ליה' וה' יי"ה" (שמואל א' א, כ-כח).**

חלק הטוב ברוחו של קין התגלגל בשמואל הנביא שהביא לתיקונו

מעט (נמאורי אורי' לר' מאיר ביקיאים פרשת נח דף ו ע"א ד"ה מעתה נבא) **מחלק הטוב ברוחו של קין התגלגל בשמואל הנביא** (שער הפסוקים' להארי"י ז"ל הקדמה לו ד"ה אבל הרוח, שער הפסוקים' פרשת בראשית ד"ה ורוחו של קין, שער הגלגולים' הקדמה לו ד"ה אבל הרוח, ספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק לב ד"ה ובבחי' הרוח טוב שבו, גולל אורי' לר' מאיר ביקיאים אות שין דף מח ע"א ד"ה שמואל הוא משורש קין, יב' יהודעי' לר' יוסף חיים מחבר יב' איש חי מסכת ברכות דף לא ע"ב ד"ה אייר גבר בגבורין מהארי"י ז"ל. וראה יחסד לאברהם' מעין חמישי נהר כה ד"ה ידע כי יוכבד' וכן 'קולת יעקב' ערך ק"י אות ג ד"ה יתרו נשמת קין) **ושם נתקן** (שער הפסוקים' הקדמה לו ד"ה אבל הרוח). **ואילו שאר רוחו של קין מצד הטוב שבו אשר כבר נתקן על ידי תשובתו בחייו, נשאר למעלה בעולם הבא.** לכן נכפל שמו של שמואל בפסוק "ויבא וה' יי"ה וינצב ויקרא כפעם בפעם שמואל ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך" (שמואל א' ג, ט), **"שמואל" אחד כנגד מה שלקח מחלק הטוב ברוחו של קין שבעולם הבא, ו"שמואל" שני כנגד מה שנשאר מחלק הטוב ברוחו של קין בעולם הבא שכבר היה מתוקן** (נמאורי אורי' פרשת נח דף ו ע"א ד"ה מעתה נבא).

כשם שחוה עשתה מעין יבום בשעה שחזרה והוציאה את נשמת הבל דרך בנה שת לאחר מאה ושלשים שנה שפרש ממנה אדם הראשון, כך גם עשתה חנה דוגמת יבום כאשר הוציאה את רוחו של קין שוב פעם לעולם הזה דרך בנה שמואל הנביא. וכשם שחוה קראה את שמו של בנה 'שת' כדי שממנו יושתת העולם, היפך בנה הבל שלא היה בר קיימא, כך גם חנה קראה לבנה 'שמואל' כדי שה' ישמע לתפילתו היפך מה שלא שמע ולא שעה אל קין שנאמר "וְאֵל קִין וְאֵל מִנְחֹתוֹ לֹא שָׁמַע וַיִּחַר לְקַין מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָנָיו" (בראשית ד, ה) (נחלת בנימין' מצוה קלט דף קעד ע"א ד"ה והאי מילתא). **ה' יתברך רמז לקין בחייו כי הוא עתיד להתגלגל בתוך שמואל הנביא כדי להיתקן שנאמר "וילאמר וה' יי"ה אל קין למח חרה לך ולקמה נפלי פניך: הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבך" (בראשית ד, ו), שהתיבות "שאת ואם לא" הן צירוף התיבות 'אתא שמואל' שפירושו 'בא שמואל', כלומר הוא עתיד להיות שמואל הנביא ולהיתקן שם** (נפשי' נחל קדומים' להחיד"א בראשית אות כד על הפסוק יאם תטיב שאת').

שמואל התפלל שה' יושיע את ישראל מידי הפלשתים שנאמר "וַיִּקְבְּצוּ הַמִּצְפָּתָה וַיִּשְׁאַבוּ מִיָּם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי ה' וַיִּצְוּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ שָׁם חֲטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּצְפָּה: וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים כִּי הִתְקַבְּצוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סִרְנֵי פְלִשְׁתִּים אֶל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּרֶאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים: וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל שְׁמוּאֵל אַל תַּחַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ מִזֶּעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל טֹלָה חֶלֶב אֶחָד וַיַּעֲלֶהוּ עֹלָה כְּלִיל לַיהוָה וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל יְהוָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֶהוּ יְהוָה" (שמואל א' ו, ו-ט). **ה' שמע לתפילתו וקיבל את תשובתם של ישראל כאשר עשו "וַיִּשְׁאַבוּ מִיָּם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי ה' וַיִּצְוּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ שָׁם חֲטָאנוּ לַיהוָה" (נחלת בנימין' מצוה קלט דף קעד ע"א ד"ה והאי), כלומר ששפכו ליבם כמים לפני ה' בתשובה** (רש"י שמואל א' ו, ו מתרגום יונתן). **אך תחילה התקיים בשמואל עצמו "וַיַּעֲנֶהוּ יְהוָה" כי גם הוא היה צריך לאותו דבר אשר ביקש, לקבל את תשובתו על חטאו בגלגול הקודם בקין** (נחלת בנימין' מצוה קלט דף קעד ע"א ד"ה והאי מילתא).

שמואל לא הסתפק בכך שנענה בקבלת תשובתו עם תשובת ישראל, והוסיף לקבל על עצמו גלות על הריגת הבל אחיו בגלגול קין. לכן הוא היה הולך ומסבב מידי שנה בשנה בערי ישראל שנאמר "וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי חַיָּיו: וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וַיִּסָּבֵב בֵּית אֵל וַיְהַלֵּל וַיְהַמְצִיחַ וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה: וַתִּשְׁבְּתוּ הָרַמְתָּה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפֹט אֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה" (שמואל א' ו, ו-ט). **ובכל מקום ששמואל הלך בו לא היה נהנה מהכבוד שרצו לכבדו, כדון 'רוצח' שגולה ובא למקום שמכבדים אותו ואינו מקבל מהם כבוד** (נחלת בנימין' על טעמי המצוות לר' יצחק בנימין וואלף מצוה קלט דף קעד ע"א ד"ה והאי). **מעשיו של קין היו נחשבים לשיגגה' כי לא היה לו ממי ללמוד בענין רציחה הבל וכן בענין איסור העריות בלקיחת תאומתו של הבל.** לכן היה יכול להועיל לו דין גלות ששמואל גלגול קצב על עצמו, אשר מכפרת על רציחה בשוגג ועל חייבי כריתות בשוגג (נחלת בנימין' מצוה קלט דף קעד ע"א ד"ה והיינו), וכפי שאמר קין על עצמו "וְהִיִּיתִי נֶע וְנָד בָּאָרֶץ" (בראשית ד, יז).

